

Bruxelles, 12. lipnja 2017.
(OR. en)

9292/17

ECOFIN 398
UEM 147
SOC 378
EMPL 292
COMPET 395
ENV 494
EDUC 222
RECH 178
ENER 217
JAI 476

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. dok. Kom.:	ST 9236/17 ECOFIN 369 UEM 118 SOC 347 EMPL 262 COMPET 364 ENV 464 EDUC 192 RECH 148 ENER 188 JAI 439 - COM(2017) 506 final
Predmet:	Preporuka za PREPORUKU VIJEĆA o Nacionalnom programu reformi Estonije za 2017. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Estonije za 2017.

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni nacrt preporuke Vijeća, kako su ga izmijenili i usuglasili različiti odbori Vijeća na temelju prijedloga Komisije COM(2017) 506 final.

PREPORUKA VIJEĆA

od ...

o Nacionalnom programu reformi Estonije za 2017.

i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Estonije za 2017.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

budući da:

- (1) Komisija je 16. studenoga 2016. donijela Godišnji pregled rasta, čime je označen početak europskog semestra 2017. za koordinaciju ekonomske politike. Prioritete Godišnjeg pregleda rasta potvrdilo je Europsko vijeće 9. i 10. ožujka 2017. Komisija je 16. studenoga 2016. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća² donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojem Estonija nije utvrđena kao jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Istog je dana Komisija donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, koju je Europsko vijeće potvrdilo 9. i 10. ožujka 2017. Vijeće je 21. ožujka 2017. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja („Preporuka za europodručje”).³
- (2) Kao država članica čija je valuta euro te s obzirom na visoku međusobnu povezanost ekonomija u ekonomskoj i monetarnoj uniji, Estonija bi trebala osigurati punu i pravovremenu provedbu Preporuke za europodručje koja je navedena u preporuci 1. u nastavku.
- (3) Izvješće za Estoniju za 2017. objavljeno je 22. veljače 2017. U njemu je ocijenjen napredak Estonije u rješavanju preporuka za tu zemlju koje je Vijeće donijelo 12. srpnja 2016., mjere poduzete kao odgovor na preporuke za tu zemlju donesene prethodnih godina te napredak Estonije u pogledu ostvarivanja nacionalnih ciljeva u okviru strategije Europa 2020.

² Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.).

³ SL C 92, 24.3.2017., str. 1.

- (4) Estonija je 28. travnja 2017. dostavila svoj Program stabilnosti za 2017., 4. svibnja 2017. svoj Nacionalni program reformi za 2017. Kako bi se u obzir uzela njihova povezanost, oba su programa istodobno ocijenjena.
- (5) Pri programiranju europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondovi) za razdoblje 2014. – 2020. u obzir su uzete relevantne preporuke za pojedine zemlje. Kako je predviđeno u članku 23. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁴, ako je pri provedbi relevantnih preporuka Vijeća potrebna potpora, Komisija može zatražiti od države članice da preispita i predloži izmjene svojeg sporazuma o partnerstvu i relevantnih programa. Komisija je dostavila dodatne pojedinosti o tome kako bi iskoristila tu odredbu u smjernicama o primjeni mjera kojima se učinkovitost ESI fondova povezuje s dobrim gospodarskim upravljanjem.

⁴ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

- (6) Na Estoniju se trenutačno primjenjuje preventivni dio Pakta o stabilnosti i rastu. Vlada je u Programu stabilnosti za 2017. smanjila svoj srednjoročni proračunski cilj sa strukturnog salda na deficit od 0,5 % BDP-a. Vlada predviđa da će nakon što je u 2016. ostvarila suficit opće države od 0,3 % BDP-a u 2017. zabilježiti deficit od 0,5 % BDP-a i 0,8 % BDP-a u 2018. U skladu s procjenama iz Programa stabilnosti za 2017. to odgovara strukturnom suficitu od 0,2 % BDP-a u 2017. i deficitu od 0,5 % BDP-a u 2018., pri čemu se poštuje srednjoročni proračunski cilj. Međutim, na temelju ponovno izračunanog⁵ strukturnog salda predviđa se da će deficit iznositi 0,1 % BDP-a u 2017. i 0,9 % BDP-a u 2018., što je ispod novog srednjoročnog proračunskog cilja. Prema Programu stabilnosti za 2017. predviđa se da će udio duga opće države u BDP-u ostati ispod 10 % BDP-a u 2017. i 2018. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje te proračunske projekcije vjerojatan je za 2017. i 2018., a za kasnije godine programa je povoljan. Istovremeno je rizično pretpostaviti povećanje prihoda od brojnih novih poreznih mjera koje stupaju na snagu u 2018.
- (7) Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2017. predviđa se da će strukturni saldo zabilježiti deficit od 0,3 % BDP-a u 2017., što je iznad srednjoročnog proračunskog cilja. Estoniji se u 2018. preporučuje da i dalje bude u skladu sa svojim srednjoročnim proračunskim ciljem. Ne bude li promjene u politikama, postoji rizik od određenog odstupanja od tog zahtjeva. Općenito, Vijeće smatra da Estonija treba biti spremna poduzeti dodatne mjere za osiguranje usklađenosti u 2018.

⁵ Ciklički prilagođen saldo bez jednokratnih i privremenih mjera koji je Komisija ponovno izračunala koristeći se zajednički dogovorenim metodologijom.

- (8) Estonija je poduzela mjere kojima se osigurava pružanje i dostupnost visokokvalitetnih usluga, uključujući socijalne usluge na lokalnoj razini u okviru reforme lokalne uprave. Konkretno, Estonija je donijela Zakon o upravnoj reformi radi lakšeg razvoja održivih lokalnih općina koje mogu financirati svoje aktivnosti, planiranja razvoja i rasta te pružanja kvalitetnih usluga. Uspješno je dovršila dobrovoljnu fazu spajanja lokalnih općina i provodi Zakon o socijalnoj skrbi. Za dovršetak reforme lokalne uprave još je potrebno poduzeti neke ključne korake. Revizija sustava financiranja općina još nije provedena. Dodatni zakonodavni akti koji se odnose na nadležnosti i podjelu zadaća između općina i središnje vlade još su u pripremi. Donošenje tih prijedloga ključno je za osiguranje pružanja kvalitetnih javnih usluga u područjima kao što je obrazovanje, rad mladih, promicanje zdravlja i promet.
- (9) Rodni jaz u plaćama u Estoniji u 2015. smanjio se sa 28,3 % u 2014. na 26,9 %, ali je i dalje najviši u Uniji. Vlada poduzima korake za daljnje smanjenje tog jaza. Konkretno, donesen je i provodi se Plan za blagostanje za razdoblje 2016. – 2023., čiji je cilj uklanjanje rodne segregacije na tržištu rada i borba protiv stereotipa. Tek se treba donijeti izmjena Zakona o ravnopravnosti spolova kako bi inspektorati rada dobili zadaću strožeg praćenja ravnopravnosti spolova u privatnom sektoru. Razmatra se i revizija sustava roditeljskog dopusta radi veće fleksibilnosti uzimanja roditeljskog dopusta. Zakonodavne promjene još nisu donesene.
- (10) Dohodovna je nejednakost u Estoniji visoka. Omjer dohotka 20 % najbogatijih i 20 % najsiromašnijih kućanstava narastao je sa 5,4 u 2012. na 6,2 u 2015. te je sada sedmi najviši u Uniji. Čini se da je ključni pokretač te promjene velika disperzija plaća uzrokovana snažnim rastom dohotka među radnicima s višim kvalifikacijama. U apsolutnim brojkama dohodak 10 % najsiromašnijih kućanstava zaostajao je za rastom medijana dohotka što je uzrokovalo probleme povezane s primjerenošću socijalne sigurnosne mreže. Tome doprinosi i činjenica da naknade (osobito mirovine i socijalna pomoć) ne prate rast dohodaka na tržištu rada. To je dovelo i do postupnog povećanja stope rizika od siromaštva sa 15,8 % u 2010. na 21,6 % u 2015. Poduzeti su znatni naponi kako bi porezni sustav od 2018. postao progresivniji, osobito za osobe s niskim dohotkom, tako što je podignuta osnovna naknada za sustav poreza na osobni dohodak.

- (11) Rashodi poduzeća u području istraživanja, tehnologije i inovacija porasli su na 0,69 % u 2015., ali njihova ukupna razina i dalje je ispod prosjeka Unije koji iznosi 1,3 %. Udio poduzeća koje karakterizira izrazita usmjerenost na visoku tehnologiju i znanje i dalje je ograničen, a broj novih doktorskih diplomanata nizak je. U posljednjih nekoliko godina rast plaća stalno premašuje rast produktivnosti, što utječe na dobit i tako usporava rast ulaganja. Smanjenje ulaganja u tehnološki razvoj može dovesti do toga da rast dodane vrijednosti u izvozu bude manji od očekivanog, osobito kada je u pitanju roba, a predstavlja i rizik za rast proizvodnje. Opseg ugovorenih istraživanja između sveučilišta i poduzeća povećao se u 2015. Međutim, suradnja između ta dva sektora i dalje je ograničena usprkos mjerama koje je poduzela vlada. Estonija je dodatno poboljšala svoje poslovno okruženje, ali dugotrajni stečajni postupci i stopa povrata za osigurane vjerovnike i dalje su prepreka ulaganjima. U 2016. pokrenut je projekt za poboljšanje stečajnog okvira kako bi postupak postao brži i djelotvorniji i kako bi se povećala stopa uspješnih zahtjeva. Međutim, izmjene zakonodavnog okvira još nisu donesene.
- (12) Komisija je u okviru europskog semestra 2017. provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Estonije i objavila je u izvješću za Estoniju za 2017. Ocijenila je i Program stabilnosti za 2017. i Nacionalni program reformi za 2017. te mjere poduzete kao odgovor na preporuke upućene Estoniji u proteklim godinama. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socijalno-ekonomsku politiku u Estoniji, nego i njihovo poštovanje pravila i smjernica Unije, a s obzirom na potrebu jačanja ukupnoga gospodarskog upravljanja Unijom pružanjem doprinosa budućim nacionalnim odlukama s razine Unije.
- (13) Uzimajući u obzir tu ocjenu Vijeće je ispitalo Program stabilnosti za 2017., a njegovo je mišljenje⁶ posebno navedeno u preporuci 1. u nastavku,

⁶ U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

PREPORUČUJE da Estonija 2017. i 2018. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Nastaviti s provedbom fiskalne politike u skladu sa zahtjevima preventivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu, što podrazumijeva da bi 2018. trebala i dalje biti u skladu sa svojim srednjoročnim proračunskim ciljem. Poboljšati primjerenost socijalne sigurnosne mreže. Poduzeti mjere za smanjenje rodnog jaza u plaćama, osobito povećanjem transparentnosti plaća i revizijom sustava roditeljskog dopusta.
2. Promicati privatna ulaganja u istraživanja, tehnologiju i inovacije, među ostalim provedbom mjera za jačanje suradnje između akademske zajednice i poduzeća.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik
